

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 3. Poëticum exemplum pauperis morte gaudentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

mo verfans, & quis fuerit, & quanta apud superos potentia præualuerit: maximè autem, cùm animo identidem recoleret, quantis doloribus, quantas delicias ac voluptates commutārit, ex Croeso Irus, ex fortunato infelicissimus factus. Hæc ferè, & plura de pessima diuitis morte Lucianus.

§. III.

Poëticum Exemplum pauperis morte gaudentis.

At de Cynisco paupere, & Micyllo sutori, omnia in contrarium recenset, qui Hecates cœnâ ac ouis lustralibus, cumque his sepiâ crudâ, deuoratis vitam finiere: illudque solūm, contra Parcas, questi sunt, quod tam longo tempore, apud superos errare permisssi essent; & Lachesis vniuersam colum ferè illis solis adglomerasset. Nimirum adeò pauperes erant, ut eam ob caussam se à Morte contemni ac negligi arbitrarentur, neque exiguam esse iniuriam existimarent, tot annis in vita relictos esse. Quærit igitur Clotho, cur tam grauiter ferant vitæ moram, pro qua alij mille auri puri talenta sedatueros repromisissent? Cui respondet Micyllus: *Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, videlicet in hunc modum polliceri:*

P 2

Post

Post omnes alios, tandem ipse vorabitur
Vtis.

Sive enim primum deuoret, sive postremum, i-
dem me dentes manent. Sed enim neque alias
mea res, ut dinitum se habent. Nostra enim
illorum vita (quemadmodum aiunt) perpendi-
culo inter se distant: quandoquidem tyrannus,
qui in vita horrendus omnibus & suspiciendis
videbatur, nunc auro, argento, vestibusq; exu-
tus, tum & equis, cœnis, pueris, ac mulieribus
post se relictis, eorum desiderio non iniuria cru-
ciatur, ac à tot commodis se abstrahi fert graui-
ter: quibus nescio quomodo, anima ipsa velut
glutino hæret affixa, neque se facile sinit auelli,
ut qua eis jam diu inhaerit: quin magis tam-
quam vinculum aliquod est infragile, cui ipsos
illigari irretiriq; contingit, adeò ut ubi quisiā
eos abducere parārit, plorent. Ac cùm in cete-
ris sint ferocias, in hac tamen via, qua ad inferos
ducit, meticuloſi deprehenduntur. Itaq; subinde
dant terga, & ad ea, qua procul in luce, apud
superos geruntur respicere gestiunt: sicut stolidus
hic faciebat, qui non solum in itinere aufugere
conabatur, verū etiam hic mortem frusta
deprecatur. At ego, ut qui in vita pignus habe-
rem nullum, non agrum, non domum magnifi-
ce extructam, non aurum, non supellectilem:

HOR

non nominis gloriam, non imagines, ad mortem
expeditus meritò eram. At statim ut mihi solum
innuit Atropos, abieclis & subula, & loro geni-
culari, tantum crepidam quamdam manu por-
tans voluntarius sequebar, usq; adeò haud gra-
uatim, ut dum p̄a festinandi studio subsulto,
neque calceos subligarim, neque atramentum
abstulerim. Immò verò præcurreret, quæ an-
te me essent spectare gestiens. Neque enim à ter-
go mihi erat relictum quidquam, quod me vel
conuertere, vel reuocare potuisset. Et per Io-
nem, quacumque hic apud vos video, mirum
quam mihi placent: nam pares honorum gra-
dus hic dari, nec quemquam vicino prestare, res
mihi omnium longè suanissima videtur. Dein-
de coniecturam facio, ne asquidem alienum hic
a creditoribus reposci, neq; tributum cuicunque
pendi, neque, quod omnium maximum est, hy-
berno tempore quemquam rigere, neque agro-
tare, neq; potentiores in humiliores pugnos inge-
rere. Postremò pace consistunt omnia, & in con-
trarium tota vita ratio versa. Siquidem nos
pauperculi ridemus, discruciantur autem &
plorant divites. Cum apud superos propter ty-
rannum habitarem, quæ apud eum fierent, ni-
mis quam accurate inspectabam. Actum qui-
dem feliciter, ex quo cum dysvinere mihi vi-

P 3

deba-

230 Cap. IX. Divitum, & pauperum
debatur. Nam cùm purpura florem spectarem,
& comitantium turbam numerarem, aurum
ac pocula gemmis distincta mirarer, lectos argen-
teis pedibus suffultos stuporem: beatum plane ho-
minem prædicabam. Ad hæc, eorum qua in
cœnam apparabantur, nidus saepe me prurire fa-
ciebat. Iam verò cùm pro maiestate in publicum
prodiret, & se ipse subinde erigens velut resu-
pinaret, obuijsq; stuporem iniiceret, ceteris mor-
talibus pulchrior, & fortuna beneficio toto pe-
nè regio cubito sublimior videbatur. Sed ubi
jam vita funetus esset, ipso quidem iſis deliciis
exutus ridiculo fuit omnibus: ego verò meam
stultitiam multò magis ridebam, qui eiusmodi
non hominem, sed hominis probrum, ad stuporem
usque, miratus fuisset, cuius felicitatem, ex
epularum tantum nidore estimassem, quemq;
ob sanguinem, qui Laconici maris testudinibus
innascitur, beatum pradicassem. Neque verè
hic solum mihi ludo fuit, verū etiam cùm
Gniphonem illum fæneratorem gementem vi-
derem, & quod pecunijs, dum licuisset, usu
non faisset, propriam sortem deplorantem. Im-
mò quod ne semel quidem illis à se gustatis, ve-
rū luxu perditò Rhodochari relictis, è vini
excessisset (hic enim quia genere proximus erat:
in hereditatem lege vocabatur) hæc, inquam,

cùm

cūm cerneret, risum sistere nullo modo potui,
præsertim recordatus, quām in vita pallidus
semper & squalidus obambulasset, & vultu pra-
curarum magnitudine tristi. Deinde, quod so-
lis digitis opulentius fuisse, quibus talenta, &
milliones supputare consueisset, ea paulatim,
& minutatim corradendo, quæ fortunatissimus
Rhodochares hanc ita multò post fuerat egregiè
distracturus. Hæc Micyllus ubi pro felici
pauperum morte, contra infelicia diuitium
fata perorauit, Cyniscus, in cymba Cha-
rontis, inter nauigandum, nautica aliqua
cantilena, remiges cantans accedere vo-
luit; sed opulenti plorando obstrepuerunt;
& unus quidē vociferabatur: *Hei mihi, quæ
reliqui prædia?* Alius verò: *Heu quām fertiles
agros?* Alius: *Me miserum, qualem reliqui
domum?* Alius, *Væ, væ infantulis meis.* Alius:
*Quis nunc vuas decerpit è vitibus, quas hoc
anno plantavi?* Hæc Micyllus plorantes ri-
debat. Sed iubebatur & ipse cum ploran-
tibus complorare, quandoquidem fas non
esset, quemquam, citra lachrymas pernau-
gare. Negantem sibi caussas esse plorandi
rogabat Mercurius, ut saltem pro more
paulisper ingemeret. Cui Micyllus, *Quin
hac gratia, quando ita vis, inquietabat, plorabo.*

232 Cap. IX. Diuitum, & pauperum

Cumque aliam plotandi caussam nullam posset excogitare, ita ingemuit: *Hei mihi, quot lora reliqui, hei crepidas antiquatas! Eheu, marcidos calceos.* Non ego infelix posthac amane ad vesperam usq; sine cibo peragam, nec hiemis tempore sine calceis & seminudus oberrabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo. *Quis tandem meam habebit subulam? quis aciculam?* Talia nimurum pauperibus in morte occurunt momenta lamentandi.

§. IV.

Historia sacra diuitum mortem timentium.

Poëtica hac fictione homo etiam impius expressit veritatem, qua agnita, vel ipsi Philosophi Ethnici opulentiae paupertatem antetulerunt, ut expeditius morerentur. Sed longè efficacius, quam ægræ diuites, quamq; magno animo pauperes ex hac vita cœant, veræ historiæ docuerunt. Balthasar rex Babylonis, magnæ potentiae, magnarum opum, exemplo Nabuchodonosoris patris, hoc est, aui sui, qui ante eum fuerat in figuram bestiæ commutatus, non est correctus: sed fecit grande coniuinum optimatibus suis mille, & præcepit iam temulentas, ut afferrentur vasa aurea & argentea,

Daniel.

§. I.